

2008

Tulstrup Kirke

LOKALHISTORISK KALENDER

Kalenderen er udgivet af Ry Egnarkiv

Tulstrup Kirke

Kirken i Tulstrup har været centralt placeret i forhold til to af middelalderens hovedfærdselsårer, vejene mod Viborg og Randers.

Tulstrup by nævnes første gang i 1337, men det er først i 1482 at præsten i Tulstrup kirke omtales.

Kirken har kor og skib opført af granitkvadre, ligesom kirkerne i omegnen, mens apsis er opført af frådsten, hvorfor man mener at kirken stammer fra sidst i 1100 tallet.

Inde i kirken står en jernbunden kiste, der ifølge sagnet er Grev Gerts skatkiste.

Grev Gert skulle have efterladt kisten med indhold til sine mænd ved et ophold i Tulstrup, hvor han frygtede et oprør. Efterfølgende drog Grev Gert til Randers, hvor han fandt sit endeligt da Niels Ebbesen huggede hovedet af ham.

Glarbo Mølle og Savværk

Savværket i Glarbo blev startet omkring 1905. På billedet ses også den mølle der var på stedet da savværket startede. Det var en mølle af typen Galleri Hollænder opført i sidste halvdel af 1800 tallet. Denne mølle blev imidlertid ikke brugt af savværket, der havde dampkraft til at trække maskinerne, og møllen blev derfor nedrevet.

Savværket var en stor arbejdsplads for området og blev i 1944 overtaget af Carl Hull. Produktionen af mindre træbygninger kom i gang efter krigen, og der kom store ordrer blandt andet på opførelsen af træhusene til brunkulslejerne ved Søby.

Efterfølgende blev der produceret et stort antal færdigmonterede sommerhuse i flere forskellige størrelser. I 1959 brændte savværket ned til grunden, men blev hurtigt genopbygget og produktionen fortsatte frem til 1977, hvor en konkurs lukkede savværket. Bygningerne blev i 1983 købt af Himmelbjergens Natur- og Idræts-efterskole, som i 1984 åbnede landets første efterskole med en kombination af natur og idræt i undervisningen.

Januar

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1		1	2	3	4	5	6
2	7	8	9	10	11	12	13
3	14	15	16	17	18	19	20
4	21	22	23	24	25	26	27
5	28	29	30	31			

Bindingsværkshuse i Bjedstrup - Raden

I Bjedstrup blev der i slutningen af 1700-tallet bygget tre bindingsværkshuse, som lå på række på sydskråningen af Langdal, der deler landsbyen.

Husenes placering på række - eller på rad - gjorde det helt naturligt at man helt op i vor tid lokalt har omtalt dem som »Raden«.

Husene, der ikke har tilhørende jordarealer, bortset fra de små haver, har været udlejet som daglejer- eller landarbejderboliger. Så placeringen af boligerne midt mellem »Kirstinelund« og Bjedstrupgård«, hvor beboerne arbejdede, var ideel.

Et af husene blev nedrevet i sidste halvdel af 1900 tallet, og et af de øvrige stærkt restaureret i 1970'erne, men fornemmelsen af »Rad« er stadig tydelig, når man ser husene på langs.

Navnet Bjedstrup - oprindeligt Bjørns torp - afslører at landsbyen er grundlagt i vikingetiden og sandsynligvis har fået navn efter sin grundlægger Bjørn.

Februar

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5					1	2	3
6	4	5	6	7	8	9	10
7	11	12	13	14	15	16	17
8	18	19	20	21	22	23	24
9	25	26	27	28	29		

Skovriddergården Ravnsøvej 21

Skovriddergården nævnes første gang i 1575, hvor Klement Pedersen er selvejer og svarer leding og kongsstød. I 1661 omtales Christoffer Pedersen som skovridder, kongelig majestæts page og senere kongelig majestæts jæger.

1739 er det Frands Soetmann, der ejer gården, og han er sandsynligvis den sidste skovridder. Det fortælles om ham, at han i 1742 fangede 4 ulveunger, da egnen på den tid var stærkt plaget af ulve.

I 1864 giftede Niels Sørensen Dyhr fra Linå sig med datteren på Skovriddergården Marianne Ivarsdatter. Siden den tid har gården været i familien Dyhrs eje, og den nuværende ejer er således 5. generation på gården.

Marts

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9						1	2
10	3	4	5	6	7	8	9
11	10	11	12	13	14	15	16
12	17	18	19	20	21	22	23
13	24	25	26	27	28	29	30
14	31						

Ry Dampvaskeri

I 1963 købte Helle og Alfred Rasmussen Ry Dampvaskeri Bodalsvej 10 B af Niels Bækkelund, der efterfølgende åbnede et nyt vaskeri i Skanderborg.

Bygningen blev oprindelig opført som et fælles slagtehus i 1934.

Ry Dampvaskeri vaskede for private, hoteller og institutioner, og havde samtidig linned- og kitteludlejning.

Ry Dampvaskeri kørte på fuld kraft med en utrolig stabil medarbejderstab på 5 ansatte udover indehaverne indtil 1981, hvor Helle og Alfred Rasmussen lukkede vaskeriet på grund af alder. På dette tidspunkt blev de mindre vaskerier lagt sammen til meget større enheder, og vaskeriets beliggenhed umuliggjorde en udvidelse.

I 1988 overtog Pressalit bygningerne, som omdannedes til designcenter.

April

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
14		1	2	3	4	5	6
15	7	8	9	10	11	12	13
16	14	15	16	17	18	19	20
17	21	22	23	24	25	26	27
18	28	29	30				

Låsby Bageri

Bagermester Marius Laursen startede i 1900 bageri på Flensted Byvej 22. I 1918 købte han Låsby Bageri og nedlagde bageriet i Flensted.

Bageriet blev meget kendt for sine fantastiske kranskekager, og der er også en lille historie om kranskekagerne. En aften kom en af landevejens farende svende ind for at få lidt varme og mad. Da man var i gang med at bage kranskekager, smagte han på dem, og han afslørede at han var udlært bagersvend. Bageren fik nu en ny og bedre opskrift på kranskekager, som i årene efter blev brugt til kundernes store tilfredshed.

I 1942 blev bageriet overtaget af Edith og Erik Laursen, der drev bageriet frem til d. 1. august 1979, hvor de på grund af svigtende helbred måtte lukke butikken. På dette tidspunkt havde bageriet gennem en årrække kørt på dispensation, og det var derfor ikke muligt at videreføre butikken til nye ejere.

Maj

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
18				1	2	3	4
19	5	6	7	8	9	10	11
20	12	13	14	15	16	17	18
21	19	20	21	22	23	24	25
22	26	27	28	29	30	31	

Tørvegravning i Alling Mose

Under 2. verdenskrig startede tørvegravningen i Alling Mose langs Silkeborgvej.

Pressetørveværket, der blev anvendt i Alling Mose tilhørte John Kristensen.

På billedet ses Jens Christian Hansen, der blev kirkegårdsgraver i Ry og kusken Valdemar Laugesen, der på et senere tidspunkt flyttede fra Gl. Rye til Tørring.

To mænd smed med håndkraft klumper af tørvejorden op i transportøren, der førte jorden videre gennem presseren. Efter presningen blev tørven delt i mindre stykker og anbragt på en trolje dvs. et lad med en trærolle under, som ses på billedet.

Herefter blev den lastede trolje kørt ud til liggepladsen, hvor tørven blev anbragt på jorden, skåret til tørv og tørret. Hele denne proces beskæftigede 5 mænd samt nogle kvinder og store børn til rejsning og stakning af tørvene.

Juni

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22							1
23	2	3	4	5	6	7	8
24	9	10	11	12	13	14	15
25	16	17	18	19	20	21	22
26	23	24	25	26	27	28	29
27	30						

Holmens Camping Klostervej 148

Holmens Camping ligger ved Falgård, hvor vikingerne passerede Gudenåen og hvor der endnu er spor efter den vej og bro de benyttede. Det er således nutidens vikinger og andet godtfolk der slår lejr i det smukke landskab.

Campingpladsen blev åbnet Sankt Hans Aften 1972 i silende regnvejr af Poul Erik Madsen, der var 3. generation på den tidligere landbrugsejendom. Der var ved åbningen 99 pladser, som det i begyndelsen gik lidt trægt med at besætte. Men ved hjælp af gode venner, der parkerede deres campingvogne på pladsen og hermed trak flere gæster til, lykkedes det at komme op på 5000 overnatninger det første år. I dag er der 320 pladser og 60.000 overnatninger. Pladsen er løbende blevet moderniseret. Således blev »put and take« søen etableret i 1990, og indenfor de seneste år er svømmebadet og velværecenteret føjet til. Men det vigtigste for campingpladsens fremgang er stadig, at der hygges meget om gæsterne på pladsen.

15. nov. 2007 overtog de nye ejere Tinne og Claus Nissen Campingpladsen. Billedet er fra campingpladsens start.

Juli

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
27		1	2	3	4	5	6
28	7	8	9	10	11	12	13
29	14	15	16	17	18	19	20
30	21	22	23	24	25	26	27
31	28	29	30	31			

Høst på Langagergård omkring 1895

Christoffer Pedersen flyttede i 1854 denne gård (Rye matr. 16 a) ud fra Gl. Rye by efter at gården var blevet delt mellem børnene. Indtil da var gården placeret overfor Dalbogård (dvs. omtrent Jægergårdsvej 5), hvor Christoffer Pedersen overtog den i 1815. Ved udflytningen (til Rodelundvej 11) blev gården overtaget af sønnen Peder Christoffersen og havde da navnet Pederslund.

I sommeren 2007 fik Egnsarkivet besøg af Sue Bowman fra Northridge i Californien. Hendes oldemor Ellen Pedersen Christensen blev født på gården i 1858, og Ellens sønner Peter og Christian Christensen udvandrede begge til USA. I 1926 besøgte Ellen sønnerne i USA medbringende to malerier af Langagergård. Malerierne blev tilsyneladende malet efter et fotografi af gården. Egnsarkivet fik i forbindelse med Sue Bowmans besøg blandt andet foræret en flot farvekopi af maleriet, som stadig befinder sig i slægtens eje.

August

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31					1	2	3
32	4	5	6	7	8	9	10
33	11	12	13	14	15	16	17
34	18	19	20	21	22	23	24
35	25	26	27	28	29	30	31

Skødts gård - Ringvej 19 i Alling

Skødts gård er en gammel slægtsgård opført i 1878 af Kristen Skødt Rasmussen. Gården brændte d. 16. juli 1929, da et stearinlys ved et uheld satte ild til et gardin, der ved et vindpust blev blæst op mod stråtaget, der antændtes. Gården blev genopført af Jens Skødt Rasmussen lidt vest for den oprindelige placering.

På billedet ses 7. generation på gården Ane og Kristen Skødt Rasmussen ved østsiden af den gamle gård ved en gammel hesterive.

8. generation var Martine og Jens Skødt Rasmussen (1914-1946) og 9. generation var Karen og Bjermann Skødt Rasmussen (1946-1974).

Gården bebos i dag af 10. generation i slægten Jens Skødt, der overtog gården i 1986.

September

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
36	1	2	3	4	5	6	7
37	8	9	10	11	12	13	14
38	15	16	17	18	19	20	21
39	22	23	24	25	26	27	28
40	29	30					

Trikotagehuset – Skanderborgvej 9

Huset blev bygget omkring 1912, og har været i samme families eje siden 1923, hvor uldkræmmer Hans Jacob Nielsen og hustru købte Trikotagehuset. I 1931 blev forretningen overdraget til datteren Stinna og hendes mand Rasmus M. Hansen.

Rasmus Hansen sad i sognerådet fra 1954-1966 og var også meget engageret i Ry Sparekasse og Ry Menighedsråd, hvor han i mange år var formand.

Forretningen var fyldt op med varer fra gulv til loft, men Rasmus Hansen vidste altid, hvor de ønskede varer befandt sig. Han havde et uforfalsket vestjysk sprog, som bragte ham i den lokale revy med bemærkningen: »Hvad skal det vær, et par bowser af de svær?«

Der var forretning i ejendommen frem til 1985, hvor Midtjyllands Avis overtog lokalerne i stueetagen til sin Ry redaktion, der i september 2007 flyttede til de nuværende lokaler på Brunhøjvej.

Oktober

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
40			1	2	3	4	5
41	6	7	8	9	10	11	12
42	13	14	15	16	17	18	19
43	20	21	22	23	24	25	26
44	27	28	29	30	31		

Den gamle brugs i Låsby

Silkeborg Avis bragte d. 19. marts 1900 nyheden om den nystartede brugsforening i Gæstgiver Sørensens ejendom i Låsby. Brugens første uddeler var købmand Jensen, og der var allerede fra starten knap 40 medlemmer.

Ifølge Silkeborg Avis var der i januar måned år 1900 fem købmænd og planer om tre brugsforeninger i Låsby området.

Gæstgiver Sørensens ejendom var beliggende på Thor Langesvej 3, som i dag er nedbrudt og en del af parkeringspladsen ved kirken.

Da pladsen på Thor Langesvej blev for trang lejede brugsforeningen lokaler hos ølbrygger og vognmand Anton Pedersen Nørregade 7 i Låsby. Senere blev brugsforeningen flyttet til Nørregade 3, og i 1970 blev brugsforeningen nedlagt.

På billedet fra Nørregade 7 omkring 1925 ses Andres, Haakon, Holger Kristensen, Viggo Pedersen og Anne Johansen.

November

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44						1	2
45	3	4	5	6	7	8	9
46	10	11	12	13	14	15	16
47	17	18	19	20	21	22	23
48	24	25	26	27	28	29	30

Illerup kirke

Kirken i Illerup har haft en fantastisk beliggenhed med udsigt over Mossø mod Ejer Bavnehøj. I dag er der kun få spor tilbage af kirken, der menes nedlagt allerede i midten af 1500 tallet. Resterne af det gamle kirkegårdsdige og spor efter kirken og kirkegården findes dog stadig på stedet og blev sidst undersøgt i 1985 af Skanderborg Museum. Ved denne udgravning blev skibets sydmur anslået til en længde af 16 meter, og der blev fundet spor efter våbenhuset.

Kirken var viet til brødrene Crispinus og Chrispinianus, som var helgener der beskyttede skomagerne. Indtil 1573 omtales Illerup sogn som et selvstændigt sogn, men indlemmes herefter i Dover Sogn.

Huset, der nu ligger på stedet (Illerup Gyde 2) blev genopført i 1837 efter en brand og ses på billedet sammen med et mindre billede af det gamle kirkegårdsdige.

December

2008

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
49	1	2	3	4	5	6	7
50	8	9	10	11	12	13	14
51	15	16	17	18	19	20	21
52	22	23	24	25	26	27	28
1	29	30	31				

Støtteforeningen for

Ry Egnarkiv

Foreningens formål er at støtte Egnarkivets arbejde gennem indsamling af arkivalier, udklip, billeder, film og andet materiale af interesse for det lokalhistoriske arbejde i arkivets område. Desuden er der udadvendte aktiviteter såsom ture, foredrag og udstillinger m.m. der udbreder kendskabet til den lokale historie.

Støtteforeningen udgiver hvert år i samarbejde med Egnarkivet denne kalender.
Henvendelse vedr. medlemskab til Ann Kirstin Heide (tlf. 86 89 12 82)
(E-mail: ann.kirstin.heide@skanderborg.dk)

Husk at kontakte Egnarkivet inden du kasserer gamle billeder, film, papirer, protokoller m.v. af lokal interesse!

Ry Egnarkiv

Gudrunsvej 1 . 8680 Ry . Tlf. 86 89 12 82 . ann.kirstin.heide@skanderborg.dk

Egnarkivet blev oprettet i 1969 og har en spændende samling af lokalhistoriske bøger, foreningsprotokoller, fotografier, film, kirkebogskopier, folketællingslister og arkivalier vedrørende lokale anliggender og personer. Materialerne kan benyttes i arkivet efter de samme tilgængelighedsregler som på landsarkiverne.

Daglig leder af Egnarkivet er Ann Kirstin Heide.

Egnarkivets åbningstider:

Mandag: 10.00 - 12.30

Tirsdag: 14.00 - 17.30

Grafisk Indtryk . Nygade 28 . 8600 Silkeborg . Tlf. 86 82 09 49

E-mail: info@grafiskindtryk.dk . www.grafiskindtryk.dk